

KONKORDATO SÜRECİNDE MÜHLET

The Term of Respite in Concordat Process

Murat BESEN*

Orkun TAT**

Öz

Konkordato, elinde olmayan sebeplerden dolayı işleri bozulan ve mali durumu kötüye giden borçluyu, alacaklıların baskısından kurtararak mali durumunu düzeltmesine olanak tanıyan bir müessesedir. Konkordatoda amaç, dürüst borçluyu koruyarak mali durumunun iyileşmesini sağlamak ve alacaklıların alacaklarına kavuşma olanağı yaratmaktır. Ekonomik kriz, piyasanın durgunlaşması, enflasyon gibi sebeplerden dolayı mali durumu bozulan borçluya, bu durumdan kurtulması için konkordato müessesesi bağlamında geçici ve kesin olmak üzere iki tip süre tanınmaktadır. İşte çalışmamızda kanunda geçici ve kesin mühlet olarak belirtilen bu iki tip süre incelenecek ve bu süreçlerde ortaya çıkması muhtemel problemlere çözüm aranacaktır.

Anahtar Kelimeler: Konkordato, Geçici Mühlet, Kesin Mühlet, İflas, Konkordato Komiseri.

---

* Mersin Çağ Üniversitesi Özel Hukuk ABD. Araştırma Görevlisi, muratbesen@cag.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9805-8961.

** Mersin Çağ Üniversitesi Özel Hukuk ABD. Araştırma Görevlisi, orkuntat@cag.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8149-5356.

Makale Gönderim Tarihi: 14.10.2019.

Makale Kabul Tarihi: 12.12.2019.

Abstract

Concordat is a legal mechanism that is designed to cushion debtors, whose business is in decline and accordingly in poor financial status due to inevitable circumstances, from the pressure of creditors by giving them a second chance to recuperate their business and augment their financial status. The aims of the concordat are to ensure that an honest debtor is given another chance to recover his/her business and to provide creditors with an opportunity to acquire their receivables. Within the scope of the concordat process, there are two types of time periods (temporary respite and preemptory respite) granted to a debtor suffering from poor financial status due to the reasons, such as economic crisis, stagnation, and inflation. In this study, these two time periods shall be examined and solutions for probable problems that may arise throughout the process will be sought.

Keywords: Concordat, Temporary Respite, Preemptory Respite, Bankruptcy, Concordat Commissionar.

I. GENEL OLARAK

Kimi zaman borçlu olan kimseler borçlarını ödemek istemesine rağmen bazı etkenler borçlunun borcunu ödemesine engel teşkil edebilir. Bu engellere ticari hayatın gerekleri, ekonomik koşullar, ülke piyasasındaki dalgalanmalar, yüksek enflasyon halleri örnek gösterilebilir. Borçlarının tamamını ödeyecek durumda olmayan borçluyu bu borçları ödemeye zorlamak, kişinin ticari hayatını sonlandırabileceği gibi diğer tüm alacaklıların da alacaklarına kavuşma imkânlarını yok edebilmektedir. İşte bu durumların önüne geçebilmek ve tüm alacaklıların alacağına kavuşmasını sağlayabilmek için borçluya bir fırsat verilmelidir. Bu fırsat da şimdilik 7101 sayılı kanunla birlikte tekrar canlandırılan konkordato müessesesi olarak görülmektedir.¹

---

¹ Çalışma konumuz mahkeme içi konkordato ile sınırlı olup, özel hukuk sözleşmesi niteliğindeki mahkeme dışı konkordatoyu kapsamamaktadır. Mahkeme dışı konkordato için bkz. Murat Erdem, "Mahkeme Dışı Konkordato," *Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, no. 1 (2005): 225ff.

Konkordato, hukukumuzda yeni bir kavram değildir. Ancak 4949 sayılı kanunla birlikte yapılan değişiklik sonucu konkordatonun uygulama alanı oldukça azalmış² ve iflasın ertelenmesi müessesisi³ aktif hale gelmiştir.⁴ Daha sonra 669 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile iflasın ertelenmesi müessesine başvuru imkânı ortadan kaldırılmış ve akabinde 7101 sayılı kanunla da bu kurum tamamen hukukumuzdan çıkarılmıştır.⁵

7101 sayılı kanunla aktif hale gelen konkordato müessesesi 2004 Sayılı İcra İflas Kanununun (İİK)⁶ 285 vd. maddelerinde düzenlen-

² “Bu durumun en önemli sebebi, konkordato mühletinin toplam beş aylık süreyle sınırlandırılmış olması ve alacaklıların bu sürenin bitiminden itibaren takiplere devam edebilme imkanı bulmalarıdır. Zira küçük işletmeler için dahi beş aylık süre içinde konkordatonun tüm aşamalarının tamamlanması mümkün değildir.” Pekcanitez Hakan ve Güray Erdönmez, *Konkordato* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2018), 3.

³ “İflasın ertelenmesi, borca batık durumda bulunan bir sermaye şirketi veya kooperatif hakkında verilecek iflas kararının, kanunda öngörülen şartlar altında, özellikle şirketin mali durumunun iyileşmesi mümkün olduğunda, belirli bir süre geri bırakılarak, bu süre içerisinde şirket veya kooperatifin iflastan kurtulması için imkân tanınmasına hizmet eden geçici bir hukuki korumadır.” Muhammet Özkes, “İflasın Ertelenmesi,” *İç. Medeni Usul ve İcra İflas Hukukçuları Toplantısı II-III*. (Eskişehir: Türkiye Barolar Birliği, 2004), 454.

⁴ Hakan Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2018), 442; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 1; “...Taraflar arasında, davacı şirketin, İflas erteleme davası derdest iken, iş bu konkordato talebinde bulunduğu konusunda herhangi bir uyuşmazlık yoktur. Uyuşmazlık, davacı şirketin böyle bir talepte bulunup bulunamayacağı... İflas erteleme davası devam eden borçlu şirketin konkordato talebine yasal bir engel olmadığı...” İstanbul BAM 17. HD, E. 2018/3168, K. 2019/32, 17.01.2019, (<http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/is-istanbulbam-17hd-2018-3168.htm>).

⁵ Hakan Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 442; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 1; Hülya Taşkorkmaz, “7101 Sayılı Kanun ile İcra ve İflas Kanunu’nda Yapılan Değişikliklerin Zaman İtibariyle Uygulanması,” *İç. 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler*, ed. Muhammet Özkes (İstanbul: Oniki Levha, 2018), 34; “İflasın ertelenmesinin kaldırılması yerinde olmamıştır... Konkordato ve iflasın ertelenmesi aynı amaca hizmet eden kurumlar değildir. İsviçre’de konkordato mevcut olmasına rağmen erteleme de varlığını sürdürmektedir.” Oğuz Atalay, “7101 Sayılı Kanun ile İcra ve İflas Kanunu’nda Yapılan Değişikliklerin Zaman İtibariyle Uygulanması,” *İç. 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler*, ed. Muhammet Özkes (İstanbul: Oniki Levha, 2018), 113.

⁶ RG. 19.06.1932, S. 2128.

miştir. Dürüst borçluları koruma müessesesi olan konkordato, borçlu ile alacaklıları arasındaki cebri bir anlaşma olarak tanımlanabilir.⁷

Konkordato, alacaklılara ne cüzi ne de külli olarak borçluyu takip imkânı tanımaktadır.⁸ Zira konkordato bir takip yolu olmayıp, iflasa tabi olup olmadığı önemli olmayan⁹ borçlunun takiplerden kurtulmasını, mevcut borçlarını yapılandırmasını ve çoğu zaman da borçlunun iflasını önlemeyi amaçlayan bir icra iflas müessesesidir.¹⁰

II. KONKORDATO SÜRECİ

Konkordato hükümlerinden yararlanmak isteyen borçlu veya borçlunun iflasını isteyebilecek alacaklılardan biri, Asliye Ticaret Mahkemesine vereceği dilekçesine¹¹ İİK m. 286' da zikredilen belge-

⁷ Ramazan Arslan, Ejder Yılmaz ve Sema Taşpınar Ayvaz, *İcra ve İflas Hukuku* (Ankara: Yetkin Yayınları, 2016), 541; Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 441; Baki Kuru, *İcra ve İflas Hukuku* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2013), 1444; Mehmet Kamil Yıldırım ve Nervis Deren Yıldırım, *İcra ve İflas Hukuku* (İstanbul: Beta Yayınevi, 2016), 518.; Timuçin Muşul, *İcra ve İflas Hukuku Esasları* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2017), 828; Mahmut Bilgen, *İflas, İflasın Ertelenmesi, Konkordato ve Yargılama Usulü* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2012), 998; Talih Uyar, *Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri* (Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2019), 3.

⁸ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 442.

⁹ Konkordato talep edebilmek için borçlunun sıfatı önemli değildir. Zira konkordato talep etmeyi isteyen kişi, ister iflasa tabi olsun isterse olmasın, kanunda belirtilen şartların oluşmasıyla birlikte konkordato müessesinden faydalanabilir. İlhan E. Postacioğlu, *Konkordato* (İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1965), 18; Necmeddin B. Berkin, *İflas Hukuku*, (İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1972), 526; Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 441; "Konkordato bakımından tacir olup olmamak veya ticaret şirketi olup olmamak, bu çerçevede iflasa tabi olup olmamak önemli değildir. Ancak kanundaki düzenleme ve tecrübeler göstermiştir ki diğer borçlular bakımından bir engel olmasa da konkordato kural olarak iflasa tabi kişiler bakımından gerçekçi, yararlı ve uygulanabilir bir kurumdur." bkz. Muhammet Özekes, "Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı," iç. 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler, ed. Muhammet Özekes (İstanbul: Oniki Levha, 2018), 52.

¹⁰ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 441; Arslan, Yılmaz ve Taşpınar Ayvaz, *İcra ve İflas Hukuku*, 541.

¹¹ "Bu dilekçe, bir dava dilekçesi olmayıp, tek taraflı bir konkordato teklifi dilekçesidir. Bu nedenle konkordato dilekçesinde alacaklılar hasım olarak gösterilmez." bkz. Kuru, *İcra ve İflas Hukuku*, 1448.

leri de ekleyerek konkordato mühleti talebinin kabul edilmesi hususunda bir başvuru yapacaktır.¹² Asliye Ticaret Mahkemesi talep ile birlikte İİK m. 286' daki belgelerin eksiksiz olduğunu tespit ettikten sonra borçluya derhal üç aylık geçici bir mühlet verir. Mahkeme geçici mühlet kararıyla birlikte konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının yakından incelenmesi amacıyla konkordato komiseri görevlendirir (İİK m. 287/3). Verilen bu geçici mühlet, borçlunun veya komiserin talebiyle iki ay daha uzatılabilir (İİK m. 287/4). Komiser mühletin sonunda mahkemeye bir rapor sunar. Bu rapor neticesinde mahkeme konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğuna kanaat getirirse, borçluya bir yıllık kesin mühlet verir (İİK m. 289). Bu bir yıllık kesin mühlet, sürenin dolmasından önce komiser veya borçlunun talebiyle altı aya kadar daha uzatılabilmesi mümkündür.

Konkordato komiseri kesin mühlet içerisinde alacaklıları toplantıya çağırır ve konkordatonun kabul edilip edilmeyeceğini alacaklıların oylamasına sunar (İİK m. 301/302). Alacaklıların kabulü üzerine konkordato, Asliye Ticaret Mahkemesinin onayına sunulur (İİK m. 304 vd.). Mahkeme konkordatoyu tasdik ederse konkordato hüküm ve sonuçlarını doğurur.¹³ Bu durumda borçlu, borçlarını konkordato çerçevesinde ödemeye başlar.¹⁴

III. KONKORDATO SÜRECİNDE MÜHLET

7101 sayılı Kanun'un kabul edilmesinden önce Türk Hukukunda geçici mühlet ve kesin mühlet şeklinde bir ayırım bulunmazken, konkordato sürecinde bugün geline nokta, geçici ve kesin olmak üzere iki çeşit mühlet bulunmaktadır.¹⁵ İşte çalışmamızda 7101 sayılı Kanunla birlikte ortaya çıkan geçici ve kesin mühlet hususları incelenecektir.

---

¹² Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 13.

¹³ Postacıoğlu, *Konkordato*, 11.

¹⁴ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 446; Kuru, *İcra ve İflas Hukuku*, 1446; M. Serhat Sarısözen, *İcra- İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler* (Ankara: Yetkin Yayınevi, 2019), 226.

¹⁵ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 21.

A. Mühlet, Süre ve Mehil Kavramları

Bir olayın başı ile sonu arasında geçen zaman parçasına süre veya müddet denir.¹⁶ Bir işin tamamlanması için verilen ek süre ise mehildir.¹⁷ Mühlet ise vade kelimesi ile eş anlamlı olup, bir zaman parçası veya bir dönemi ifade eder.¹⁸ Mühlette belirlilik esası vardır.¹⁹ Mühlet, gelmesi kesin bir tarihtir.²⁰ İİK'daki konkordato ile ilgili hükümlere bakıldığında "mühlet" kavramının kullanıldığı görülmektedir. Bu kavram belirli bir dönemde gerçekleşmesi kesin olguları temsil ettiği için konkordato kurumuna uygundur. Zira konkordato sürecinde verilen "mühlet" neticesinde belirli bir olay vuku bulur. Şöyle ki borçlu geçici mühlet boyunca takip baskından kurtulmakta, kural olarak tasarruf yetkisini kullanmakta, geçici komiserin onayıyla faaliyetlerini sürdürerek borç doğuran işlemler yapabilmekte ve en fazla beş ay sonunda kesin mühlet verilip verilmeyeceği karara bağlanmaktadır.²¹ Kesin mühlet sonunda ise mahkeme konkordatonun tasdikine veya reddine karar vermektedir.

Ancak burada İİK m. 287 uyarınca geçici mühletin iki ay uzatılması ya da İİK m. 289 bağlamında kesin mühletin altı ay daha uzatılması veya konkordato hakkında yapılan yargılamada kesin mühlet içinde karar verilemeyeceğinin anlaşılması üzerine İİK m. 304 uyarınca altı aydan fazla olmamak kaydı ile kesin mühletin uzatılması durumlarındaki süreler için mühlet kavramının mı yoksa mehil kavramının mı kullanılması gerektiği tartışılabilir. Bu süreler nitelikleri gereği ek sürelerdir ve bir işin tamamlanması amacıyla verilirler. Dolayısıyla bunlar için mehil kavramının kullanılmasının isabetli olacağı düşüncesindeyiz. Ayrıca bu süreler bir dönemin tamamından ziyade, var olan bir dönemin belirli kesitlerini temsil etmektedirler.

¹⁶ www.tdk.gov.tr.

¹⁷ www.tdk.gov.tr.

¹⁸ Fikret Eren, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler* (Ankara: Yetkin Yayınevi, 2017), 1189.

¹⁹ Eren, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 1189.

²⁰ Eren, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*, 1189; Kemal Oğuzman ve Turgut Öz, *Borçlar Hukuku Genel Hükümler* (İstanbul: Vedat Yayınevi, 2016), 505.

²¹ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 30.

B. Geçici Mühlet

Geçici mühlet, borçluya kesin mühlet verilip verilmeyeceğine temel oluşturduğu için önem arz etmektedir.²² Konkordato talebi İİK m. 286’da belirtilen belgelerle birlikte yapılırken Asliye Ticaret Mahkemesi bu belgelerin eksik olup olmadığını tespitini yapacak ve eğer söz konusu belgeler eksiksiz olarak mevcutsa derhal geçici mühlet kararı verecektir (İİK m. 287/1).²³ Ancak bu noktada mahkemenin geçici mühlet kararı ile ilgili takdir yetkisine sahip olup olmadığı meselesi tartışılabilir. Başka bir ifadeyle mahkemenin yapacağı inceleme sadece İİK m. 286’daki belgelerin eksiksiz olarak sunulup sunulmadığıyla mı sınırlıdır? Yoksa bu belgelerin yanında borçlunun mali durumunun iyileşip iyileşmeyeceği hususunun da göz önünde bulundurulması gerekli midir? İşte Kanununun lafzı esas alındığında mahkemenin yapacağı incelemenin m. 286’daki belgelerle sınırlı olduğu, konkordatonun başarıya ulaşma veya borçlunun mali durumunu iyileştirme ihtimalinin incelenmeyeceği görülmektedir.²⁴ Zira İİK m. 287’de geçen “...*derhal mühlet kararı verir*” ifadesinden de bu durum açıkça anlaşılmaktadır. Öğretideki haklı bir görüş mali durumunun düzelmesi konusunda herhangi bir umut bulunmayan, sadece geçici mühletten yararlanarak hakkındaki takipleri durdurmak isteyen borçlunun, haksız yere beş aylık geçici mühletten yararlandırılmaması gerektiğini, aksi halde konkordato mühletini hak etmeyen borçluların geçici mühlet süresi boyunca takiplerden arı olmalarının sağlanacağını ve bu durumun ekonomik bir riske yol açabileceğini ileri sürmektedir.²⁵ Dolayısıyla hukuku-

²² Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 22; Geçici mühlet kararının temelsiz konkordato başvurularını ayıklamaya yönelik bir fonksiyonu olduğuna ilişkin bkz. Sarısözen, *İcra- İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler*, 138.

²³ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 449; Kuru, *İcra ve İflas Hukuku*, 1450; Arslan, Yılmaz ve Taşpınar Ayvaz, *İcra ve İflas Hukuku*, 544.

²⁴ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 23.

²⁵ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 24 ve 25; Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 449; “Konkordato talebinde bulunan bütün borçlulara her halde toplam beş ay geçici mühlet kullandırılması düşünülemez. Salt kanunda sayılan belgeleri topladığı gerekçesiyle geçici mühletin sonuna kadar kullanılmasına izin verilmemelidir. Dolayısıyla geçici komiser hazırlayacağı raporu kesin mühlet kararı

muzda geçici mühlet talebinin bahsi geçen nedenlerle reddinin açıkça düzenlenmesi gerekmektedir.²⁶

Konkordato mühleti verilmesi 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu (HMK)²⁷ m. 382 uyarınca bir çekişmesiz yargı işi olup bu bağlamda mahkeme mühlet verirken çekişmesiz yargı işinin özelliklerini dikkate almalıdır (HMK m. 382/2/(f)/6). Çekişmesiz yargı işlerinde basit yargılama usulü uygulanır (HMK m. 385/1). Basit yargılama usulü dikkate alındığında konkordato mühlet talebinin duruşma yapılarak mı yoksa dosya üzerinden mi değerlendirilmesi gerektiği hususu akla gelebilir. Bir görüşe göre Asliye Ticaret Mahkemesi geçici mühlet talebini incelerken duruşma yapmaya ihtiyaç duymuyorsa, borçlunun aciz olduğu ve cebri icra baskısıyla karşı karşıya kaldığını da göz önünde bulundurarak, mühlet talebini bekletmeden dosya üzerinden karara bağlamalıdır.²⁸ Diğer bir görüş mahkemenin, konkordato talebini duruşmalı olarak incelemesi gerektiği yönündedir.²⁹ Başka bir görüşe göre ise konkordato talebinde bizzat borçlunun kendisi bulunmuşsa, geçici mühlet kararının verilebilmesi ve borçlunun malvarlığının muhafazası amacıyla gerekli görülen tedbirlerin alınabilmesi için duruşma yapılması gerekmez ancak konkordatoyu alacaklılardan biri talep etmişse borçluya dinlenilme hakkı tanınması için duruşma yapılması gerekir.³⁰

---

verilmeden önce mahkemeye sunmak zorunda ise de, anılan raporun verilmesi için geçici mühlet süresinin bitmesi beklenmemelidir. Komiser kendisine tevdi edilen konkordato ön projesini incelediğinde, konkordato teklifinin afaki ve tamamen dayanaksız olduğunu, kati bir suretle tasdik edilemeyeceğini tespit ediyorsa, derhal mahkemeye bir ara rapor sunarak mühletin kaldırılmasını istemelidir. Aksi halde kanundaki belgeleri topladıktan sonra hiçbir temeli ve inandırıcılığı olmayan bir başvuruyla beş ay botunca geçici mühletin sonuçlarından yararlanmanın önü açılmış olacaktır. Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 26.

²⁶ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 24 ve 25; Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 449.

²⁷ RG. 04.02.2011, S. 27836.

²⁸ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 22; Mustafa Reşid Belgesay, *İcra ve İflas Hukuku*, (İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1953), 18-19.

²⁹ Kuru, *İcra ve İflas Hukuku*, 1452.

³⁰ Ali Cem Budak ve Müjgan Tunç Yücel, "MADDE 287." iç. *Yeni Konkordato Hukuku*, ed. Selçuk Öztekin (Ankara: Adalet Yayınevi, 2018), 149.

Verilen geçici mühlet kararıyla nihai bir koruma sağlanmadığından, geçici mühlet kararı, hukuki nitelik bakımından konkordato hukukuna ilişkin geçici bir hukuki korumadır.³¹ Çünkü konkordato hukukundaki asıl koruma, konkordatonun tasdikiyle doğar ve bağlayıcı hale gelir.³²

Hukukumuzda mahkemenin geçici mühlet talebini reddinden sonra bu ret kararını takiben başka bir yaptırım uygulanıp uygulanmayacağına ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.³³ Mehaz İsviçre İcra ve İflas Kanununda, borçlunun durumunun iyileşme ihtimali yoksa veya konkordatonun tasdik edilemeyeceği açıkça anlaşılıyorsa, mahkemenin re' sen borçlunun iflasına karar vereceği düzenlenmiştir.³⁴ Görülüyor ki borçlunun gerekli belgeleri tamamlaması durumunda mutlaka geçici mühlet alması söz konusu olmayacaktır.³⁵ Dolayısıyla mahkeme borçlunun talebini reddedebileceği gibi iflasına da karar verebilecektir.³⁶ Bu bağlamda İsviçre Hukuku uygulamasında konkordato talebinde bulunan borçlu, başvurusunun afaki ve dayanaksız olması durumunda iflas edebilme riskini göze alarak mahkemeye başvuracaktır.³⁷ İki ülke arasındaki sosyal ve kültürel yapı dikkate alındığında Türk hukukunda geçici mühlet süresinin istismar edilme ihtimalinin daha yüksek olması dolayısıyla, İsviçre'deki düzenlemenin bir benzerinin de Türk hukukunda yer alması gerekmektedir. *Pekcanitez' e* göre ciddi ve inandırıcı olmayan borçlu taleplerinin reddedilerek iflaslarına karar verilmesi, konkordato müessesine ciddiyet kazandırabileceği gibi mali

---

³¹ Özekes, *İflasın Ertelenmesi*, 69; Keza kesin mühlet de geçici mühlet gibi konkordato hukukuna ilişkin geçici bir hukuki korumadır.

³² Özekes, *İflasın Ertelenmesi*, 69.

³³ Sarısözen, "*İcra- İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler*," 125; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 26; Kuru, *İcra ve İflas Hukuku*, 1454; Budak ve Tunç Yücel, "*MADDE 287*," 150.

³⁴ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 26 ve 27; Budak ve Tunç Yücel, "*MADDE 287*," 150; Sarısözen, "*İcra- İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler*," 125.

³⁵ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 27.

³⁶ Sarısözen, "*İcra- İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler*," 125; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 27.

³⁷ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 27.

durumunu düzeltmesi mümkün olmayan işletmelerin de ayıklanması bakımından süzgeç görevi üstlenecektir.³⁸ Sarısözen de iflasa tabi borçlunun iflasına karar verilmesinin daha doğru olacağını, tedbir kararlarından faydalanarak alacaklısını elverişsiz duruma düşürmek isteyen kötü niyetli borçluların bu niyetlerinin daha baştan önüne geçilmesini sağlayacağını ve konkordato talebinde bulunacak borçluyu daha dikkatli davranmaya sevk edeceğini belirtmektedir.³⁹

Geçici mühlet konkordatonun zorunlu bir aşaması olup bu talebin reddi, konkordato talebinin reddi anlamını gelir.⁴⁰ Belirtmek gerekir ki geçici mühlet talebi reddedilip kesin mühlet talebi kabul edilemez.⁴¹

Geçici mühlet süresi kural olarak üç aydır. Ancak bu süre dolmadan borçlunun veya komiserin yapacağı talep üzerine en fazla iki ay daha uzatılabilir. Dolayısıyla geçici mühlet azami beş aydır (İİK m. 287).⁴² Ancak üç aylık süre dolmadan uzatma talebinde bulunulması gerekir. Komiser, geçici mühlet içerisinde raporunu düzenleyerek mahkemeye sunmazsa, mahkeme re'sen geçici mühletin uzatılmasına karar veremez.⁴³ Burada tartışılması gereken bir husus da borçlunun konkordato talebiyle birlikte geçici mühlet için azami sınırdan az ya da fazla süre talep edip edemeyeceği meselesidir. Örneğin konkordato talebinde bulunan borçlunun iki aylık geçici mühlet veya dört aylık geçici mühlet talep edebilme ihtimali var mıdır? Hukukumuzda böyle bir ihtimale olumlu cevap vermek mümkün görünmemektedir. Zira kanun geçici mühletin üç ay olduğunu kabul etmiş, ek olarak iki aya kadar verilebilen mühletin ise Asliye Ticaret Mahkemesinin tak-

³⁸ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 27; Sarısözen, "İcra- İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler," 125.

³⁹ Sarısözen, "İcra- İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler," 125.

⁴⁰ Budak ve Tunç Yücel, "MADDE 287," 150.

⁴¹ Budak ve Tunç Yücel, "MADDE 287," 150.

⁴² Efrail Aydemir, *Konkordato ve Yeniden Yapılandırma* (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2017), 37; Sarısözen, "İcra- İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler," 131.

⁴³ Sarısözen, "İcra- İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler," 131; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 28.

dirine bırakmıştır.⁴⁴ Dolayısıyla konkordato talebinde bulunan borçlunun üç aydan kısa ya da uzun bir mühlet talep etme hakkı yoktur. Ancak hemen belirtmek gerekir ki Asliye Ticaret Mahkemesinin takdirinde olan geçici mühletin iki ay daha uzatılması hususunun “ek olarak iki ay süre verilecektir” anlamında anlaşılmaması gerekmektedir. Zira bu süre bir ay olabileceği gibi on beş gün de olabilir. Sadece verilen ek süre iki ayı geçemez.⁴⁵ Onun dışında iki ay içerisinde herhangi bir zaman dilimi olabilir.

Üç aylık geçici mühlet verilmesine veya ek iki aylık mühlete ilişkin talebin kabulüne karşı kanun yoluna başvurulamaz (İİK m. 287). Ancak geçici mühlet talebinin veya ek süre talebinin reddi kararına karşı kanun yoluna başvurulamayacağına dair kanun koyucu bir düzenleme getirmediğinden bu red kararlarına karşı kanun yollarının açık olduğu kabul edilmektedir. Geçici mühlet kararı, Ticaret Sicili Gazetesinde ve Basın- İlan Kurumunun resmi ilan portalında ilan olunur ve İİK m. 288/2 de zikredilen yerlere bildirilir. Bu şekilde geçici mühlet kararının ilan edilmesi, alacaklıların konkordato başvurusundan haberdar olmalarını sağlamaktadır.⁴⁶ İlanda ayrıca alacaklıların, ilândan itibaren yedi günlük kesin süre içinde dilekçeyle itiraz ederek konkordato mühleti verilmesini gerektiren bir hâl bulunmadığını delilleriyle birlikte ileri sürebilecekleri ve bu çerçevede mahkemeden konkordato talebinin reddini isteyebilecekleri belirtilir (İİK m. 288/2). Geçici mühletin uzatılmasına ve geçici mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine ilişkin kararlar da aynı şekilde ilan edilerek ilgili yerlere bildirilir (İİK m. 288/3).

1. Geçici Mühlet Kararının Sonuçları

İİK m. 288 uyarınca “ *Geçici mühlet, kesin mühletin sonuçlarını doğurur*”. Bu sonuçlar aşağıda da inceleneceği üzere alacaklılar ve borçlular ile mühletin takiplere ve sözleşmelere etkileriyle ilgili so-

⁴⁴ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 27 ve 28.

⁴⁵ Kuru, *İcra ve İflas Hukuku*, 1458.

⁴⁶ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 29.

nuçlardır.⁴⁷ Ancak geçici mühletin kesin mühletin sonuçlarını doğurması, geçici mühlet ile kesin mühletin aynı olduğu anlamına gelmez. Bunlar arasındaki fark; alacaklılar kurulunun oluşturulmasında, alacaklıları alacaklarını bildirmeye davette ve alacaklılar toplantısı yapılması hususunda kendisini göstermektedir.⁴⁸ Zira bunlar geçici mühlet içinde yapılmaz.⁴⁹

a. Borçlunun Malvarlığının Korunması için Gerekli Tedbirlerin Alınması

İİK m. 287 uyarınca mahkeme geçici mühlet kararı verirken borçlunun malvarlığının muhafazası amacıyla, borçlunun aktifini elden çıkarması veya azaltması gibi alacaklıların zarar görme ihtimalini doğuran durumları bertaraf etmek için 297. maddenin ikinci fıkrasındaki⁵⁰ haller de dâhil olmak üzere gerekli önlemleri alacaktır.⁵¹ Zira konkordato mühleti verilmesi borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisini tamamen ortadan kaldırmadığı için mahkemenin bu konuda ayrıca bir tedbir alması gerekmektedir.⁵²

⁴⁷ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 451; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 30.

⁴⁸ Budak ve Tunç Yücel, "MADDE 287," 159; Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 451.

⁴⁹ Budak ve Tunç Yücel, "MADDE 287," 159; Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 451.

⁵⁰ İİK m. 297/II: "Borçlu, mahkemenin izni dışında mühlet kararından itibaren rehin tesis edemez, kefil olamaz, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devredemez, takyit edemez ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz. Aksi hâlde yapılan işlemler hükümsüzdür. Mahkeme bu işlemler hakkında karar vermeden önce komiserin ve alacaklılar kurulunun görüşünü almak zorundadır."

⁵¹ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 451; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 31; Örneğin bu tedbirlerin başında akla borçlunun banka hesaplarına bloke konulması gelebilir. Gerçi borçlunun tacir olması durumunda bu tarz bir tedbirin ne kadar doğru olduğu da şüphelidir. Zira borçlunun ticari faaliyetleri tamamen durabilir., Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 451.

⁵² Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 451; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 31

Mahkeme tedbirleri re' sen veya alacaklıların talebiyle alabilir.⁵³ Ayrıca mahkeme gerekli tedbirleri geçici mühlet kararıyla birlikte alabileceği gibi geçici mühlet boyunca da alabilir.⁵⁴ Mahkemenin tedbir kararı sınırsız değildir.⁵⁵ Şöyle ki mahkeme, borçlunun malvarlığının pasif kısmını azaltan ya da aktifini arttıran takas, mahsup, hapis, protesto, temerrüt gibi haklarının kullanılmasını engelleyen tedbirlere hükmetmemelidir.⁵⁶

b. Takiplerin Durması ve Yeni Takip Yapılamaması

Geçici mühlet kararıyla birlikte, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanuna (AATUHK)⁵⁷ göre yapılan takipler de dâhil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve önceden başlamış takipler durur (İİK m. 294/1). Ayrıca ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları da uygulanmaz ve bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanasını ile hak düşüren süreler de işlemez (İİK m. 294/1).⁵⁸ Burada

⁵³ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 31; "...Mahkemenin borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirleri alması gerektiği göz önünde bulundurularak, konkordatonun amacı ile aykırı düşmeyecek olan, borçlu şirketlerin kendi hesaplarına, geçici mühletin ilan tarihi ve sonrasında gelecek olan hakediş bedellerinin ve alacaklarının bankalar tarafından kendi alacaklarına mahsup edilmemesi yönünde hakediş bedellerinin ve alacaklarının konkordato projesi çerçevesinde ve konkordato komiseri denetiminde kullanımının sağlanması için ihtiyati tedbir kararı verilmesi gerekirken buna dair talebin gerekçe belirtilmeksizin reddi doğru kabul edilmemiştir..." İstanbul BAM 17. HD, E. 2018/2349, K. 2019/1587, 11.10.2018, (<http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/istanbulbam-17hd-2018-2349.htm>).

⁵⁴ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 31.

⁵⁵ "... 'Kanunda gerekli gördüğü bütün tedbirleri alır' diyerek mahkemeye geniş bir yetki verilmiş olmakla birlikte, mahkeme, maddi hukuka yönelik sonuç doğurucu tedbirler almaktan kaçınmalıdır." bkz. Sarısözen, "İcra- İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler," 127.

⁵⁶ Sarısözen, "İcra- İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler," 127; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 31 ve 32.

⁵⁷ RG. 28.07.1953, S. 8469.

⁵⁸ "...Asıl borçlu şirket hakkında konkordato geçici veya kesin mühletinin verilmesi, ihtiyati haciz kararı verilmesine engel değildir. Yasa hükmü, ihtiyati haciz kararının verilmesini değil, uygulanmasını engellemektedir..." İstanbul BAM 14. CD, E. 2019/150, K. 2019/129, 31.01.2019, (<http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/is->

takipler açısından geçici mühlete bağlanan sonuç takiplerin durması olup, iptali değildir.⁵⁹ Dolayısıyla geçici mühlet kaldırıldığı takdirde takiplere kalınan yerden devam edilebilecektir.⁶⁰ Belirtmek gerekir ki geçici mühlet içerisinde takiplerin duracağı öngörüldüğü için bir takip işlemi olan ödeme emrinin de borçluya gönderilmesi söz konusu değildir.⁶¹

Geçici mühlet içerisinde takiplerin durması ve yeni takip yapılamaması yasağı mutlak değildir.⁶² İİK m. 294/2 ve 295'te bu yasağın istisnaları düzenlenmiştir. Buna göre mühlet devam ederken rehinle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehlin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabileceği gibi, önceden başlatılan takibe de devam edilebilecektir (İİK m. 295). Ancak bu takiplerde muhafaza tedbirleri alınamayacak ve rehinli malın satışı gerçekleştirilemeyecektir (İİK m. 295). Dolayısıyla konkordatoda, rehinli malın satışını engellemek için geçici mühlet ve akabinde kesin mühlet kararlarının alınması yeter görülmüştür.⁶³ İİK m. 294' ün 206. maddeye yapmış olduğu atıfla işçi ve nafaka alacaklarının da takip yasağına dâhil olmadığı görülmektedir.⁶⁴ Ayrıca m. 305/1.d' de, işçi ve nafaka alacaklarını karşılayacak kadar teminat gösterilmediği takdirde konkordatonun tasdik edilemeyeceği hususu da düzenlenmiştir.⁶⁵

Geçici mühlet kararı, borçlunun bizatihi kendi hukuki alanında hüküm ve sonuçlarını doğurduğu için konkordato talebinde bulunan borçlunun borcuna kefil olan üçüncü kişiler konkordatonun hüküm ve sonuçlarından yararlanamazlar ve bu sebeple

---

istanbulbam-14hd-2019-150.htm); "İhtiyati hacze gelince, bunun bir takip muamelesi olması konkordato mühleti içinde tatbikine manidir. Mevzuatımız itibariyle de konkordato mühleti içinde ihtiyati haczin tatbiki caiz değildir." bkz. Berkin, İflas Hukuku, 539.

⁵⁹ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 451; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 33.

⁶⁰ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 451; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 33.

⁶¹ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 33.

⁶² Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 451.

⁶³ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 33.

⁶⁴ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 451.

⁶⁵ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 35.

alacaklılar, kefaletin türüne bakılmaksızın borçlunun kefiline karşı önceden başladıkları takibe devam edebilecekleri gibi yeni takip de yapabilirler.⁶⁶ Yine benzer bir durum borçlu lehine üçüncü kişinin malvarlığı üzerinde rehin kurulan hallerde alacaklıların rehin kurulan kişi aleyhine takip başlatabilip başlatamayacakları meselesinde kendisini göstermekte olup, mühletle birlikte gelen takip yasağından sadece borçlunun yararlanacağı ve dolayısıyla rehin veren üçüncü kişi lehine takip yasağının uygulanmayacağı unutulmamalıdır.⁶⁷

c. Komiser Atanması

Konkordato talebini inceleyen mahkeme, geçici mühlet kararıyla birlikte konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığı ve borçlunun geçici mühlet içerisinde faaliyetlerinin yakından takip edilmesi amacıyla konkordato komiseri atar (287/3).⁶⁸

Alacaklı sayısı ve alacak miktarı dikkate alınarak gerektiğinde üç tane komiser görevlendirilebilir (İİK m. 287). Ancak somut olayın özellikleri dikkate alındığında birden fazla konkordato komiseri atanması gerekiyorsa ve borçlunun mali durumu, birden fazla konkordato komiseri masraflarını karşılamaya yetmiyorsa, komiseri atamak yerine konkordato talebinin reddi daha isabetli olacaktır.⁶⁹ Zira borçlunun mali durumunun konkordato komiseri masraflarını

⁶⁶ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 33. "... adi kefilin önce asıl borçluya müracaat edilmesi gerektiğini ileri sürerek tartışma def'i'ne dayanması da mümkün değildir. Çünkü asıl borçlu konkordato talep ettiğine göre aciz halindedir." bkz. Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 33.

⁶⁷ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 34.

⁶⁸ Konkordato komiserinin birçok görev ve yükümlülükleri vardır. Bu nedenle konkordato komiserinin bütün görev ve yükümlülüklerini içine alan bir tanımlama yapmak güçtür. Genel itibarıyla konkordato komiseri, konkordato işleri ile görevlendirilmiş resmi sığa sahip olan kimse olarak tanımlanabilir, bkz. Süha Tanrıver, *Konkordato Komiseri*, (Ankara: Yetkin Yayınları, 1993), 25. "Komiser, ne borçlunun ve ne de alacaklıların bir vekilidir. O, konkordato prosedüründe yer almış resmi bir icra organıdır." bkz. Postacıoğlu, *Konkordato*, 68. Aynı yönde bkz. Berkin, *İflas Hukuku*, 542; Belgesay, *Konkordato*, 22.

⁶⁹ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 36.

bile karşılamaya yetmemesi, konkordato süreci sonunda alacaklıların tatmin edilmesi olgusunu şüpheli kılmaktadır.⁷⁰

C. Kesin Mühlet

1. Kesin Mühlet Verilmesinin Şartı

İİK m. 289/III uyarınca kesin mühlet verilmesinin tek şartı konkordatonun başarıya ulaşma ihtimalinin varlığıdır.⁷¹ İİK m. 287' nin hükümet gerekçesinde konkordatonun başarıya ulaşma ihtimalinden; konkordato talebinde bulunanın mali durumunun düzelmesinin mümkün olup olmadığı veya konkordato teklifinin tasdiki şartlarının yerine gelip gelmeyeceği hususlarının anlaşılması gerektiği belirtilmiştir.⁷² Atalı, konkordatonun "başarıya ulaşma" ifadesinin dar yorumlanması gerektiğini, bu ifadeyle borçlunun tekrar borçlarını ödeyebilir duruma gelmesinin ve sunulacak konkordato teklifinin alacaklılar tarafından kanunun aradığı nisapla kabul edileceğinin mümkün görülmesi şeklinde anlaşılması gerektiğini belirtmiştir.⁷³

Komiser geçici mühlet içerisinde konkordatonun başarıya ulaşma ihtimalinin olup olmadığı konusunda mahkemeye bir rapor sunar.⁷⁴ Mahkeme, komiserin verdiği raporu ve alacaklıların da itirazlarını dikkate alarak, borçlunun teklif etmiş olduğu konkordato şartlarına göre borçlarını ödeme ihtimalinin olduğu ve teklif edilen

⁷⁰ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 36.

⁷¹ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 453; Budak ve Tunç Yücel, "MADDE 287," 167; "...İİK.nun 289/3.maddesinde belirtilen, konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olmasının anlaşılmasından maksat yaklaşık ispat kuralı olup, taşınmazların üzerinde ipotek ve çok sayıda haczin bulunması nedeniyle piyasadaki ekonomik koşullara göre alıcı bulunmasındaki güçlük de kesin mühlet talebinin reddi için gerekçe olamaz..." bkz. İstanbul BAM 17. HD, E. 2018/3010, K. 2019/25, 24.01.2019, (<http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/is-istanbulbam-17hd-2018-3010.htm>).

⁷² Budak ve Tunç Yücel, "MADDE 287," 146; Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 453.

⁷³ Murat Atalı, "Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları," iç. 7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebliğat Konularında Getirilen Yenilikler, ed. Muhammet Özekes (İstanbul: Oniki Levha, 2018), 88.

⁷⁴ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 46.

konkordatonun borçlunun ödeme kabiliyetine tekrar kavuşma amacına hizmet ettiği yolunda bir kanaate ulaşırsa, kesin mühlete hükmeder.⁷⁵ Mühlet kararı verildiği anda etkilerini gösterir.⁷⁶

Hâkim, kesin mühlet hakkındaki kararını geçici mühlet içerisinde verir(İİK m. 289/I). Ancak geçici mühlet içerisinde bir takım sebeplerden dolayı istisnaen de olsa kesin mühlet hakkında karar verilememe ihtimali de vardır. Şöyle ki komiserin raporu geç vermesi veya raporu zamanında verse bile raporun mahkemece değerlendirilmesi sürecinin uzaması gibi durumlar söz konusu olabilir.⁷⁷ İsviçre doktrininde borçluya yüklenemeyecek sebeplerden dolayı kesin mühlet kararının verilme sürecinin uzaması durumlarında, bunun borçlunun aleyhine sonuç doğurmaması gerektiği, kesin mühlet kararının daha sonra da verilebileceği kabul edilmektedir.⁷⁸ Bu konu hakkında öğretilerdeki bir görüşe göre, kesin mühlet verilmesi için azami beş aylık sürenin öngörülmesini anlamsız kılacak şekilde bir yorumdan kaçınılması gerektiği, geçici mühletin uzamasına imkân verilmesinin alacaklı ile borçlu arasındaki menfaat dengesinin borçlu lehine bozulmasına neden olacağı ve her olayda geçici mühletin uzatılmaması gerektiği ifade edilmiştir.⁷⁹ Ayrıca kesin mühlet kararı verilememesi durumlarında, azami beş aylık geçici mühlet süresinin bitimi ile kesin mühlet kararı verinceye kadar arada geçen sürenin akıbeti de belirsizdir. Bir görüşe göre, mahke-

⁷⁵ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 453; Budak ve Tunç Yücel, "MADDE 287," 167; "...Davacı şirket, borçlarını otuz ay vade ile ve tenzilatlı biçimde ödemeyi teklif etmiş ve bir ön proje sunmuş olup, geçici mühlet verilmiş ve bu aşamada komiserce bir kısım değerlendirmeler yapılmıştır. Konkordato mühleti borçlunun oylamaya hazırlık yapacağı, alacaklılarla görüşeceği ve onları olumlu oy kullanmaya ikna edeceği bir süreç olup alacaklıların yaklaşımının borçlunun ve konkordatonun akıbetinde büyük bir rolü vardır. Ancak komiser raporları taraflara tebliğ edilmemiş, tarafların rapora karşı beyan ve itirazları değerlendirilmemiş, hukuki dinlenilme hakkı bu noktada ihlal edilmiştir..." bkz. İzmir BAM 17. HD, E. 2019/965, K. 2019/1181, 31.05.2019, (<http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/is-izmirbam-17hd-2019-965.htm>).

⁷⁶ Orhan Eroğlu, *Uygulamada Konkordato* (Ankara: Seçkin Yayınevi, 2019), 44.

⁷⁷ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 46.

⁷⁸ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 46.

⁷⁹ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 46.

menin yaptığı inceleme ve değerlendirme neticesinde borçluya kesin mühlet verilmişse, geçici mühletin bittiği tarih ile kesin mühletin verildiği tarih arasındaki ara dönemin, kesin mühlet süresinden indirilmesi gerektiği belirtilmiştir.⁸⁰ Diğer bir görüş ne kadar zaman alacağı öngörülemeyen karar sürecinin geçici mühlet içerisinde tamamlanamamış olması borçlunun aleyhine sonuç doğurmamalı, geçici mühletin etkilerinin kesin mühlet hakkındaki karara kadar devam etmesi gerektiğini ifade etmiştir.⁸¹ Başka bir görüş, her ne koşulda olursa olsun mahkemenin kararını mutlaka azami beş aylık geçici mühlet süresi içerisinde vermesi gerektiğini, bu kapsamda herhangi bir istisnadan bahsedilemeyeceğini zira üç aylık geçici mühlet kararından sonra verilen iki aylık sürenin zaten istisnai olduğunu, bu bağlamda bilinmeyen bir süre kadar daha tedbirlerin uzamaması gerektiğini ancak özel ve karmaşık bir durum söz konusu ise mahkemenin kesin mühlet kararını vererek bu süre içerisinde değerlendirmesini yapmasını, eğer mühletin devamını gerektiren bir hal olmadığını tespit etmesi durumunda kesin mühletin kaldırılmasının daha isabetli olacağını belirtmiştir.⁸² Kanaatimizce kesin mühlete geçici mühlet içerisinde karar verilmelidir. Zira icra iflas hukukunun amacı alacaklı ve borçlu menfaatini dengede tutarak alacaklının alacağına kavuşmasını sağlamaktır.⁸³ Mahkemenin süresi içinde kesin mühlete karar verememiş olması, borçlu ile alacaklı arasındaki menfaat dengesinin bozulmasına yol açacaktır. Ayrıca bu durum yargısal bir faaliyet olan konkordato sürecinde, mahkemenin önüne gelen talebi sonuçlandırma yükümlülüğüne de aykırılık teşkil edecektir. Konkordato talebinin değerlendirme süreci çekişmesiz yargı işi olduğundan, mahkemenin konkordatoya ilişkin yaptığı

⁸⁰ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 46.

⁸¹ Budak ve Tunç Yücel, "MADDE 287," 164.

⁸² Sarısözen, "İcra- İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler," 139; Mahkemenin ihtiyati tedbir kararı vererek geçici mühletin sonuçlarının devamına karar vermesi yönünde bkz. Rukiye Duran, "Konkordato Mühletinin Uzaltılması," *Akademik Yaklaşımlar Dergisi* 10, no. 1 (2019): 63.

⁸³ Aziz Serkan Arslan, *İcra Takip İşlemleri Etkileri ve Hukuka Aykırılığın Sonuçları* (Ankara: Yetkin Yayınları, 2018), 43.

işlemler mahkeme usul işlemi olarak görülmelidir.⁸⁴ Bu nedenle zamanında yapılamayan mahkeme usul işlemleri, bu işlemde menfaati olan tarafın hak kaybına uğramasına yol açmamalıdır. Azami beş aylık geçici mühlet süresi, borçluya yönelik hak düşürücü bir süre değildir. Bu nedenle borçlunun kusuru olmaksızın bu sürenin geçirilmesi halinde geçici mühlet etkilerini devam ettirmeli, süre geçtikten sonra kesin mühlete karar verilmesi halinde ara dönemde geçen süre kesin mühletten indirilmelidir.⁸⁵ Ancak kesin mühlete karar verilmezse ve bu süre içerisinde alacaklı aleyhine bir zarar meydana gelirse bazı ihtimaller göz önünde bulundurulmalıdır. Öncelikle kesin mühlete geçici mühlet içerisinde karar verilememesi mahkemenin kusurundan kaynaklanıyorsa alacaklı, HMK m. 46 uyarınca hâkimin hukuki sorumluluğuna başvurabilir. Bununla birlikte zarara konkordato komiserinin kusuru sebebiyet vermişse İİK m. 290'a göre komiserin hukuki sorumluluğu yoluna gidilebilir. Şayet mahkemeye veya komisere yüklenebilecek bir kusurun bulunmaması halinde, meydana gelen zarar fedakarlığın denkleştirilmesi ilkesi uyarınca çözümlenmelidir. Geçici mühletin etkilerinin devam etmesinden yararlanan borçlunun, ara dönemde meydana gelecek zarara da katlanması beklenir.

2. Kesin Mühlet Verilmesinde Yargılama Usulü

Kesin mühlet kararını, geçici mühlet kararını veren Asliye Ticaret Mahkemesi verir.⁸⁶ Hakim görüş mahkemenin bu kararı verebilmesi için talebe gerek olmadığı yönündedir.⁸⁷ Zira İİK m. 289'da kesin mühlete karar verilebilmesi için talep şartı öngörülmemiştir.⁸⁸ Mahkeme kesin mühlet hakkında karar verebilmek için duruşma

⁸⁴ "Mahkeme usul işlemleri, davanın yürütülmesi ve sonuçlandırılması için hakim tarafından yapılan işlemler ve verilen kararlardır." bkz. Hakan Pekcanitez et al., *Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı* (İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2018), 122.

⁸⁵ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 47.

⁸⁶ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 453; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 44.

⁸⁷ Sarısözen, "İcra- İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler," 137.

⁸⁸ Sarısözen, "İcra- İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler," 137.

günü tayin eder.⁸⁹ Duruşmadan önce geçici komiserin raporunu sunması gerekir.⁹⁰ Hakim borçluyu ve varsa konkordato talep eden alacaklıyı duruşmaya davet eder(İİK m. 289/II). Eğer mahkeme gerek görürse duruşmada geçici komiseri de dinleyebilir (İİK m. 289/II). İİK m. 289/II incelendiğinde konkordato talep eden alacaklı dışındaki alacaklıların duruşmaya çağırılması öngörülmemiştir.⁹¹ Öğretideki bir görüşe göre, Türk hukukunda kesin mühlet kararı verilmeden önce, mahkemenin kesin mühlete ilişkin kararına karşı kanun yoluna başvurulamadığından, alacaklıların (özellikle menfaatleri önemli ölçüde etkilenecek alacaklıların) dinlenilmesinde fayda olduğu ileri sürülmektedir.⁹²

Kesin mühlet verilmesi bir çekişmesiz yargı işidir ve aksine hüküm bulunmadıkça re'sen araştırma ilkesi geçerlidir (HMK m. 385/2). Dolayısıyla hâkim, gerekli olan vakıaları ve delilleri re'sen araştırıp toplayabilir.⁹³ Hakim, kesin mühlet kararını re'sen verme yetkisini haizdir.⁹⁴ Bu sebeple kesin mühlet kararı verilebilmesi için tarafların veya konkordato komiserinin herhangi bir talepte bulunmasına gerek yoktur.⁹⁵ Hemen belirtmek gerekir ki mahkeme kesin mühlet verilmesi için gerekli şartların varlığını araştırırken sadece geçici mühlet kararından önceki vakıaları değil, geçici mühlet boyunca meydana gelen gelişmeleri de dikkate alır.⁹⁶

3. Kesin Mühlet Süresi

İİK m. 289/III uyarınca Asliye Ticaret Mahkemesi tarafından, konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olduğunun anlaşılması hâlinde, borçluya bir yıllık kesin mühlet verilir. Bu kararda

⁸⁹ Budak ve Tunç Yücel, "MADDE 287," 166.

⁹⁰ Budak ve Tunç Yücel, "MADDE 287," 167.

⁹¹ Budak ve Tunç Yücel, "MADDE 287," 167; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 44 ve 45.

⁹² Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 45.

⁹³ Kuru, *İcra ve İflas Hukuku*, 1453.

⁹⁴ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 453; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 43.

⁹⁵ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 453; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 43.

⁹⁶ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 43.

yeni bir komiser atanmasını gerektiren bir halin var olmaması durumunda, önceki komiserin görevine devam etmesine hükmedilir ve dosya komisere tevdi edilir(İİK m. 289/3).

Kesin mühlet süresi İİK m. 289/III' te bir yıl olarak düzenlenmiş ve mahkemeye bu süreyi parça parça verip verememe hususunda takdir hakkı tanınmamıştır. Öğretideki bir görüş, kanunun lafzının borçluya doğrudan bir yıllık kesin mühlet verileceği şeklinde anlaşılmaya müsait olduğunu ancak mahkemenin her konkordato başvurusunda bir yıllık kesin mühlet vermemesi gerektiğini, bu bir yıllık sürenin üst sınır olduğunu ve sürenin kısım kısım kullanılmasının daha isabetli olacağını ifade etmektedir.⁹⁷ Başka bir görüş, kanun hükmünün lafzından yola çıkarak 'bir yıllık kesin mühlet verilir' ifadesinin 'bir yıla kadar kesin mühlet verir' şeklinde yorumlanmaması gerektiğini dolayısıyla mahkemenin bir yıldan daha az bir süre veremeyeceğini belirtmiştir.⁹⁸ Kanaatimizce kanunun lafzından mahkemenin süre hususunda bir takdir hakkı olmadığı anlaşılmakta ise de konkordato sürecinin başarıya ulaşma şansının her somut olayda ayrı ayrı değerlendirilerek bir yıllık sürenin parça parça veya bütün olarak kullanılması daha isabetli olacaktır. Çünkü her işletmenin konkordato sürecinin başarıya ulaşma açısından ihtiyaç duyduğu süre farklıdır.

4. Kanun Yolu

İİK m. 293/I' de "*kesin mühlet talebinin kabulü ile mühletin kaldırılması talebinin reddine karşı kanun yoluna başvurulamaz*" hükmü düzenlenmiştir. Hükümden de anlaşılacağı üzere mahkemenin borçlu lehine vermiş olduğu kesin mühlet kararına karşı kesin mühlet süresi boyunca istinaf yoluna gidilemeyeceğinden ilk derece mahkemesinin hatalı karar vermesi durumunda dahi konkordato kararının bir üst mahkemede tartışılma olasılığı yok edilmiştir.⁹⁹ Bu durum ise

⁹⁷ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 54.

⁹⁸ Sarısözen, "İcra- İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler," 140 ve 141; Aynı yönde bkz. Atalı, "Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları," 90.

⁹⁹ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 58.

alacaklılar ile borçlu arasındaki menfaat dengesini kayda değer biçimde bozmaktadır.¹⁰⁰ Zira her ne kadar alacaklılara karşı İİK m. 288 uyarınca itiraz hakkı verilmişse de bahsi geçen itirazların kabul edilmeyerek kesin mühlete hükmedilmesinde veya kesin mühletin kaldırılmasına yönelik talebin reddedilmesi durumlarında kanun yolu kapalıdır.¹⁰¹ Başka bir ifadeyle bu kararlar kesindir.¹⁰²

Hemen belirtmek gerekir ki kanunda kesin mühlet talebinin reddi ve uzatılması kararlarına karşı kanun yoluna başvurulup başvurulamayacağı hakkında açık bir düzenleme bulunmamaktadır. Dolayısıyla açık bir yasaklama veya sınırlamaya tabi olmayan bu kararlara karşı tebliğden itibaren on gün içinde istinaf kanun yoluna başvurulabileceği kabul edilmektedir.¹⁰³ Bölge Adliye Mahkemesinin vermiş olduğu karar kesindir.¹⁰⁴

5. Kesin Mühletin İlanı ve Alacaklıların Kaydedilmesi

Konkordato komiseri kesin mühleti İİK m. 288'de belirtilen usul gereğince ilan eder (İİK m. 299/I). İlanın amacı, alacaklıların ve borçluyu bundan sonra iş yapacak üçüncü kişilerin kesin mühletten haberdar olmasını sağlamaktır.¹⁰⁵ İlanda alacaklılara alacaklarını kaydettirmeleri için on beş gün süre verilir. Bilançoda kayıtlı alacaklılar hariç bu süre zarfında alacaklarını bildirmeyen alacaklılar konkordato projesinin müzakerelerine katılamayacaklardır (İİK m. 299).

6. Kesin Mühletin Kaldırılması

Kesin mühletin kaldırılması halleri İİK m. 291' de konkordato mühleti içinde borçlunun mali durumunun düzelmesi ve m. 292'de

¹⁰⁰ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 58.

¹⁰¹ Uyar, *Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri*, 69; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 58.

¹⁰² Filiz Berberoğlu Yenipınar, *Konkordato* (Ankara: Adalet Yayınevi, 2019), 81.

¹⁰³ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 454 ve 455.

¹⁰⁴ Berberoğlu Yenipınar, *Konkordato*, 81.

¹⁰⁵ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 455; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 55.

belirtilen hallerden herhangi birinin varlığının vukuu bulması durumları olmak üzere iki madde halinde düzenlenmiştir.¹⁰⁶

İİK m. 291'e bakıldığında konkordato talebi ile amaçlanan iyileşmenin kesin mühletin sona ermesinden önce gerçekleşmesi durumunda, iyileşmenin komiser tarafından hazırlanacak yazılı bir raporla mahkemeye beyan edilmesiyle, re'sen kesin mühlet kaldırılır ve konkordato talebi reddedilir.¹⁰⁷ Verilen karar İİK m. 288 uyarınca ilan edilir ve ilgili yerlere bildirilir. Ayrıca mahkeme kesin mühletin kaldırılmasına karar vermeden önce borçluyu ve varsa alacaklılar kurulunu duruşmaya davet ederek dinler. Diğer alacaklılar ise gerek görüldüğü takdirde dinlenir (İİK m. 291). *Pekcanitez*, konkordatonun sonuçlarından asıl etkilenen tarafın alacaklılar olduğunu, bunları dinlemeden yapılan yargılamada hukuki dinlenilme hakkının ihlal edilmesine sebebiyet verilebileceğini, kesin mühlet kararının kaldırılmasına karar verilip verilmeyeceği meselesinin borçlu kadar alacaklıyı da ilgilendirdiğini, dolayısıyla karar verilmeden önce alacaklıların da dinlenilmesi gerektiğini ifade etmiştir.¹⁰⁸

İflasa tabi borçlular bakımından kesin mühletin verilmesinden itibaren İİK m. 292' de gösterilen hallerin mevcudiyetinin komiserin yazılı bir raporuyla mahkemeye bildirilmesi durumunda, konkordato talebinin reddine ve borçlunun iflasına karar verilir. Bu haller;

¹⁰⁶ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 63; Atalı, "Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları," 103 ve 104; "...İİK. md. 292 gereğince; karar vermeden önce borçlu ve varsa konkordato talep eden alacaklı ve alacaklılar kurulunu duruşmaya davet eder; diğer alacaklıları ise gerekli görürse davet eder. Diğer bir anlatımla konkordato komiserinin emirlerine uyulmaması nedeniyle İİK.nun 292/c.maddesi gereğince iflas kararı verildiğinden, aynı maddenin son fıkrası uyarınca borçlunun dinlenmesi gerekmektedir. Bu nedenle davacı vekiline bu hak tanınmadan karar verilmesi aynı zamanda savunma ve hukuki dinlenilme hakkının ihlali niteliğindedir. Öyleyse, davacı vekiline konkordato komiserinin raporunu inceleyip beyanda bulunması için fırsat tanımak, itirazlarının değerlendirilme suretiyle sonuca gidilmesi gerekmektedir..." İstanbul BAM 17. HD, E. 2018/2922, K. 2019/42, 17.01.2019, (<http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/is-istanbulbam-17hd-2018-2922.htm>).

¹⁰⁷ İyileşmeye örnek olarak, aciz halindeki borçlunun aciz halinden çıkması veya borca batık halde olan borçlunun borca batıklık halinin ortadan kalkması gibi durumlar gösterilebilir, bkz. Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 65.

¹⁰⁸ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 64.

borçlunun malvarlığının korunması için iflasın açılmasının gerekli olması,¹⁰⁹ konkordatonun başarıya ulaşmayacağına anlaşılması,¹¹⁰ m. 297'ye aykırı davranış ve komiserin talimatlarına uyulmaması ile borca batık olduğu anlaşılan bir sermaye şirketi veya kooperatifin konkordato talebinden feragat etmesi durumlarıdır (İİK m. 292).

İflasa tabi olmayan borçlular bakımından ise konkordatonun başarıya ulaşma şansının olmadığına anlaşılması, m. 297'ye aykırı davranışta bulunulması ve komiserin talimatlarına uyulmaması durumlarının, komiserin yazılı raporu üzerine mahkemeye bildirilmesiyle, kesin mühlet kaldırılarak konkordato talebinin reddine karar verilir (İİK m. 292/II).¹¹¹ Zira bu kişilerin zaten iflas etmesi gibi bir durum söz konusu değildir.

Yine İİK m. 292 bağlamında da mahkeme karar vermeden önce borçlu ve varsa konkordato talep eden alacaklıyı, alacaklılar kurulu ile gerek görürse diğer alacaklıları duruşmaya davet ederek dinleyecektir (İİK m. 292/3).

7. Kesin Mühletin Uzatılması

İİK m. 289/5 uyarınca konkordatonun başarıya ulaşması için bir yıllık sürenin yetersiz olması durumunda kesin mühlet, altı aya kadar uzatılabilir. Buradaki "*kadar*" ifadesinden altı ayın azami süre olduğu ve mahkemenin daha az bir süreye hükmedebileceği anlaşılmaktadır. Uzatma talebini komiser veya borçlu yapabilir. Ancak borçlunun uzatma talebinde bulunması durumunda komiserin de

¹⁰⁹ Konkordato sürecin içinde, borçlunun aktiflerinin azalması ve pasiflerin artması alacaklının konkordato mühleti sonunda iflas tasfiyesine oranla alacağını artırır. Konkordato mühletinin amacıyla bağdaşmayan bu durumun önlenmesi gerekir. Dolayısıyla alacaklının alacağının garantisini için borçlunun malvarlığının korunması, başka bir ifade ile pasifinin daha fazla artmaması için iflas açılarak alacaklının tatmin edilmesi gerekir, bkz. Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 63; Budak ve Tunç Yücel, "*MADDE 287*," 195.

¹¹⁰ Mali ve finansal verilerin iyileşmeyi imkânsız kılması örneği için bkz. Budak ve Tunç Yücel, "*MADDE 287*," 196.

¹¹¹ Aydemir, *Konkordato ve Yeniden Yapılandırma*, 51; Budak ve Tunç Yücel, "*MADDE 287*," 198; Uyar, *Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri*, 66.

görüşü alınır. Her iki halde de uzatma talebi kesin mühletin sona ermesinden önce yapılır ve varsa alacaklılar kurulunun görüşü de alınır (İİK m. 289/5).

İİK m. 289'daki düzenlemeye göre, mühletin uzatılması talebinin borçlu tarafından yapılmasında gerekçeli bir dilekçe yeterli görülürken, komiserin talebinin ise gerekçeli bir raporla yapılması gerektiği öngörülmüştür. Komiserin raporu zamanında mahkemeye tevdi etmemesi durumunda kesin mühletin akıbetinin ne olacağının aydınlatılması gereklidir. Mehz kanunda komiserin uzatma talep edip, raporu zamanında vermemesi ihtimalinde, mühletin kendiliğinden kalkacağı belirtilmiştir.¹¹² Öğretideki bir görüş, komiserin gerekçeli raporu kesin mühlet içerisinde tevdi etmemesi durumunda, mühletin kendiliğinden kalkması gerektiğini ileri sürmektedir.¹¹³ Kanaatimizce m. 289 düzenlemesine bakıldığında zaten komiserin uzatma talebini gerekçeli raporla birlikte yapması gerektiği, gerekçeli raporun uzatma talebinin adeta bir ön şartı gibi düzenlendiği görülmektedir. Dolayısıyla komiserin raporla birlikte yapılmayan uzatma talebi mahkemece dikkate alınmayacaktır.

Komiserin uzatma talebiyle ilgili bir ihtimal daha akla gelebilir. Şöyle ki talebin ve gerekçeli raporun verilmesinin makul bir zamanda yapılmaması durumunda sonuç ne olacaktır? Örneğin kesin mühletin son gününde komiserin gerekçeli bir raporla veya sürenin bitmesine bir hafta kala detaylı bir raporla birlikte talepte bulunması gibi hallerde, kesin mühlet sona ermeden mahkemenin raporu inceleyip kesin mühletin uzatılıp uzatılmayacağını hükme bağlaması ihtimal dâhilinde gözükmemektedir.¹¹⁴ İşte öğretideki bir görüş bu gibi borçludan kaynaklanmayan sebeplerden dolayı, borçlunun mühletin kaldırılmasına katlanmak zorunda bırakılmamasını ve mahkemenin uzatma kararı vermesi halinde kesin mühlet ile uzatma kararı verilen tarih arasındaki ara dönemin, uzatılan süreden indirilmesi gerektiğini savunmaktadır.¹¹⁵

¹¹² Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 60.

¹¹³ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 60.

¹¹⁴ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 61.

¹¹⁵ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 61.

8. Kesin Mühletin Sonuçları

Geçici mühlet kesin mühletin sonuçlarını doğurur(İİK m. 288/I). Dolayısıyla yukarıda geçici mühleti anlatırken kesin mühletin sonuçlarından da bahsetmiş bulunduk. Bu sebeple yukarıda açıkladığımız hususlarda tekerrüre düşmemek açısından bazı şeyleri burada yeniden tekrar etmeyip atıf yapmakla yetineceğiz.

a. Alacaklılar Bakımından Sonuçları

Geçici mühlette bahsettiğimiz üzere burada da AATUHK'na göre yapılan takipler de olmak üzere hiçbir takip yapılamayacak ve evvelce yapılmış olan takipler de duracaktır. Bu yasak, takip talebinin alınmasına engel teşkil etmez.¹¹⁶ İcra müdürü yalnızca takip talebini alır ancak bundan bir sonraki işleme geçemez.¹¹⁷ *Uyar*, konkordato mühleti içerisinde alacaklının takip talebinde bulunmasının bir takım sakıncalar doğuracağını, takip talebinde bulunmanın alacaklıya hiçbir yarar sağlamadığını, gereksiz yere aylar önce icra dairesine takip talebi ile beraber peşin harç ödenmesine neden olduğunu, borçlu tarafından takip konusu borcun kısmen ödenmiş olması durumunda alacaklının ödenen kısımdan feragat harcı ödeyerek takipten feragat etmesi gerektiğini belirtmiştir.¹¹⁸

İhtiyati haciz ve ihtiyati tedbir kararları mühlet içerisinde uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşürücü süreler de işlemez (İİK m. 294/I). Bu hususlara aykırı olarak yapılan başka bir ifadeyle takip yasağına aykırı takipler ve icra takip işlemleri geçersizdir.¹¹⁹

Herhangi bir alacaklının mühlet verilmeden önce başlattığı ilamsız takibe borçlu tarafından itiraz edilmişse, alacaklının itirazının bertaraf edilebilmesi için itirazın kaldırılması veya itirazın iptali

¹¹⁶ *Uyar, Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri*, 71; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 93.

¹¹⁷ *Uyar, Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri*, 71; Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 93.

¹¹⁸ *Uyar, Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri*, 71.

¹¹⁹ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 455.

yoluna başvurabilme hususu sorgulanabilir. Öğretideki bir görüşe göre, mühlet içerisinde alacaklının itirazın iptali davası açmasında herhangi bir engel bulunmadığını, daha önce açılan itirazın iptali davalarına da devam edilebileceğini ancak dava sonucunda itirazın iptaline karar verildiği takdirde, bu ilama dayanarak takibe devam edilmesinin istenemeyeceği ileri sürülmektedir.¹²⁰

Mühlet boyunca derdest davaların akıbeti hakkında kanunda açık bir düzenleme bulunmamakla birlikte, öğretide iflas davaları hariç olmak üzere yeni davaların açılacağı ve derdest davalara devam edilebileceği ifade edilmektedir.¹²¹

Yukarıda İİK m. 294/2 ve 295. maddelerde düzenlenen mühlet için takip yasağının istisnaları ile ilgili söylediğimiz hususlar esas itibarıyla kesin mühlet için de söz konusudur.

Konkordato teklifinde aksine hüküm bulunmuyorsa kesin mühlet, rehinle temin edilmiş olanlar dışında kalan alacaklar açısından faizi durdurur. Rehlinli alacaklar dışındaki alacaklara faiz işlemesi konkordatoda açık hüküm bulunmasına bağlıdır.¹²² Rehlinli alacaklara ise rehin sözleşmesinde kararlaştırılan faiz işlemeye devam eder (İİK m. 294/3).¹²³

İflasta takası düzenleyen 200 ve 201. maddeler geçici mühlet tarihi esas alınarak kesin mühlet içerisinde de uygulama alanı bulur. Yine hacizli mallarla ilgili olan 186. madde hükmü de niteliği uygun düştüğü ölçüde uygulanır. Buradan hareketle mühlet sırasında mahcuz malların akıbetinin ne olacağı, borçluya işletme faaliyetlerini devam ettirebilmesi için bunların verilir verilmeyeceği sorulabilir.¹²⁴ Zira takip yasağı uyarınca önceden yapılmış takip işleri durmaktadır. Dolayısıyla önceden haczedilen malların paraya çevrilmesi de söz konusu olmayacaktır. Borçluya işletme faaliyetlerinde kullanması

¹²⁰ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 95.

¹²¹ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 97.

¹²² Uyar, *Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri*, 84; Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 456.

¹²³ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 456.

¹²⁴ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 99.

amacıyla mahcuz malların verilmesi düşünülse de malların kullanılarak değer kaybetmesi, kaçırılması, tahrip veya taşıyır edilmesi riski söz konusudur.¹²⁵ Bu bağlamda komiserin sorumlu tutularak mahcuz mallar üzerinde borçluya tasarruf yetkisi vermek isabetli olabilir.¹²⁶

Konkordato mühletinin verilmesinden önce müstakbel bir alacağın devri sözleşmesi yapılmış ve devredilen alacak da konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğmuş ise, yapılan devir İİK m. 294/6 uyarınca hüküm doğurmayacaktır.

Konusu para olmayan alacaklar alacaklı tarafından, ona eşit kıymette para alacağına çevrilerek komiserine bildirilecektir. Borçlu, komiserin onayıyla taahhüdünü aynen ifa etmekte serbesttir (İİK m. 294/7).¹²⁷

b. Borçlu Bakımından Sonuçları

Kesin mühlet kararı verilmesiyle birlikte, faaliyetlerine devam ettiği ölçüde mali durumunu iyileştirebileceği ve projede taahhüt ettiği hususları yerine getirebileceğinden, borçlu tasarruf yetkisini sürdürür.¹²⁸

Borçlu İİK m. 297 uyarınca bazı tasarrufları hiç yapamaz, bazılarını iste komiserin izni ile yapabilir. Mahkeme borçlunun yerine

¹²⁵ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 99.

¹²⁶ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 99.

¹²⁷ Paraya çevirme işleminin yapılması sırasında bazı durumlara değinmekte fayda vardır. Paraya çevirme alacaklı tarafından yapıldığından, alacaklının paraya çevirme işlemini yüksek bir miktar göstererek yapabilme ihtimali bulunmaktadır. İşte böyle bir durumda borçlu itiraz ederek alacağı çekişmeli hale getirmelidir. Borçlu bu duruma itiraz etmezse bile komiserin alacağın olması gereken bedelden yüksek bir bedelle paraya çevrildiği hususunu raporunda belirtmesi ve diğer alacaklıların buna binaen muhalefetlerini mahkemede tartışma konusu yapmaları gerekir. Zira borçlu alacaklılardan bazılarıyla anlaşarak, konusu para olmayan alacakların yüksek bedeller üzerinden paraya çevrilmesi sağlayarak özellikle alacak çoğunluğu sağlamaya yönelik girişimlerde bulunabilir. İşte bunların önlenmesi amacıyla en doğru çözüm mehzaz kanunda benimsenmiş, paraya çevirme işlemi bizatihi komiserin kendisine verilmiştir, bkz. Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 103.

¹²⁸ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 83.

komiserin işletme faaliyetlerini devam ettirmesine de karar verebilir. Böylece borçlunun işletme üzerindeki tasarruf yetkisi tamamen ortadan kalkarak mahkeme tarafından komiser devredilmiş olur.¹²⁹

Borçlu, mahkemenin izni dışında mühlet kararından itibaren rehin tesis edemez, kefil olamaz, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devredemez, takyit edemez ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz (İİK m. 297/2). Ancak 7101 sayılı kanunla getirilen değişik neticesinde mahkeme, anılan bu işlemler hakkında karar verirken komiserin ve alacaklılar kurulunun görüşünü almak zorundadır (İİK m. 297/2).

Mahkeme İİK m. 297/2' de sayılan yasak işlemlerden bir ya da birkaçının yapılması konusunda borçluya yetki verebilir (İİK m. 297/2). Örneğin mahkeme borçluya işletmesi için gerekli krediyi alabilmesi amacıyla bazı mallarını rehin göstermesin bir kereye mahsus izin verebilir.¹³⁰ Aksi halde borçlunun bu işlemleri yapması işlemin hükümsüzlüğü sonucunu doğurur (İİK m. 297/2). Hükümsüz işlemlere komiserin onay vermiş olması da durumu değiştirmeyecektir.¹³¹

Mahkeme, İİK m. 297'deki işlemler hariç olmak üzere borçlunun mühlet içerisinde yapabileceği işlemler hakkında herhangi bir sınırlama getirmemişse, borçlu tüm işlemleri yapabilecektir.¹³² Ancak bu süreç boyunca konkordato komiseri borçluya nezaret edecek ve denetim görevini yerine getirerek borçluyu uyarabilecektir.¹³³

¹²⁹ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 457.

¹³⁰ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 85

¹³¹ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 85.

¹³² Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 85.

¹³³ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 85; Süha Tanrıver, "4949 Sayılı İcra ve İflas Kanu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Adi Konkordato ile İlgili Hükümlerde Getirmiş Olduğu Değişikliklerin Tespiti ve Değerlendirmesi," *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, no. 51 (2004): 80; "...konkordato komiseri sadece bir denetim ve takdir makamı olmayıp, borçluya nezaret görevi ile donatılmıştır (İİK m. 290 /II-b, m. 297/I) . Tanrıver'in de belirttiği gibi komiser "...prosedür içerisinde borçlu ile alacaklıları arasında bir anlaşma zemini yaratılmasında ve dolayısıyla konkordatonun meydana gelmesinde etkin rol oynayabilecek, tarafların dışındaki üçüncü bir kişi" konumundadır..." İzmir BAM 17. HD, E. 2019/886, K. 2019/1166, 13.06.2019, (<http://www.kazanci.com/kho2/ibb/files/is-izmirbam-17hd-2019-886.htm>).

Borçlu uyarıları dikkate almazsa komiser, mahkemeye müracaat edebilir.¹³⁴ Mahkeme bu bağlamda üç çeşit karar verebilir. Borçluyu uyarabilir, borçlunun tasarruf yetkisini kısmen veya tamamen sınırlandırabilir ya da mühleti kaldırarak borçlunun re'sen iflasına karar verebilir (İİK m. 297/3).

Mahkeme bazı işlemlerin geçerli olabilmesini komiserin iznine tabi tutabilir(İİK m. 297/1). Bu hükümlerle *Pekcanitez*, komiserine denetim yetkisi verilmek yerine, mahkemenin uzayan kolu olarak tanımlanan komiserin mühlet içerisinde daha aktif rol almasına imkân tanıdığını ifade etmiştir.¹³⁵ Ancak mahkemenin bazı işlerde komiseri yetkili kılması, örneğin borçlunun aktifinin azalmasına sebebiyet verecek işlemlerde komiser izninin aranması, komiserin tüm işletmenin faaliyetlerini bizzat yürüteceği ve kararları sadece kendisi alacağı anlamına gelmez.¹³⁶ Çünkü borçlunun en basit iş ve işlemde bile komiserin iznini almak zorunda kalması, mali durumunu iyileştirmek için ihtiyaç duyduğu hızlı ve esnek karar alma yetisinden yoksunluk anlamına gelir ki mühlet içerisinde borçlunun tasarruf yetkisinin bir manası kalmaz.¹³⁷

c. Sözleşmeler Bakımından Sonuçları

Sözleşmenin karşı tarafının konkordatodan etkilenip etkilenmediğine bakılmaksızın, borçlunun taraf olduğu ve işletmesinin devamı için önemli olan sözleşmelerdeki, borçlunun konkordato talebinde bulunmasının sözleşmeye aykırılıktan dolayı haklı fesih sebebi olacağı veya borcu muaccel hale getireceği yönündeki hükümler, konkordato başvurusu durumunda uygulanmaz. Sözleşme, borçlunun konkordatoya başvurduğu gerekçesiyle sona erdirilemez (İİK m. 296/1). Buradaki “*uygulanmaz*” ifadesi, Türk Borçlar Kanunu¹³⁸ anlamında geçersizlik olarak anlaşılmalıdır.¹³⁹

¹³⁴ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 85.

¹³⁵ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 87.

¹³⁶ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 87.

¹³⁷ Pekcanitez ve Erdönmez, *Konkordato*, 88.

¹³⁸ RG. 04.02.2011, S. 27836.

Borçlu tarafı olduğu ve konkordatonun amacına ulaşmasını etkileyen sürekli borç ilişkilerini, komiserin uygun görüşü ve mahkemenin onayıyla feshedebilir (İİK m. 296/2).¹⁴⁰ Böylece borçluya uzun vadeli ve elverişsiz sözleşmeleri sona erdirerek, mali durumunu düzeltme yetkisi tanınmıştır.¹⁴¹ Bu sebeple borçlunun ödemek zorunda kalacağı tazminatlar konkordato projesine tabi olur (İİK m. 296/II). Hizmet sözleşmelerinin feshine ilişkin özel hükümler saklıdır.

SONUÇ

Konkordato talebinin İİK m. 286' da belirtilen belgelerle birlikte yapılması neticesinde Asliye Ticaret Mahkemesi bu belgelerin tespitini yapacak ve belgelerin eksiksiz olması durumunda derhal geçici mühlete karar verecektir. İşte bu hususta bir düzenleme gerekmektedir. Kanun yaparken sosyal gerçeklerden ve toplumun yapısından uzaklaşmamalıdır. Bu bağlamda mahkemelere yetki tanınarak mali durumunun düzeltilmesi konusunda herhangi bir umut bulunmayan, sadece geçici mühletten yararlanarak hakkındaki takipleri durdurmak isteyen borçluların sırf m. 286'daki belgeleri eksiksiz getirmesi üzerine haksız yere geçici mühletten yararlandırılmaması gerekmektedir. Ayrıca hukukumuzda mahkemenin geçici mühlet talebinin reddetmesi halinde, ret kararı dışında başka herhangi bir yaptırım uygulayamayacağını çalışmamızda belirtmiştik. İşte bu hususa da bir düzenleme getirilerek borçlunun durumunun iyileşme imkânı olmadığını veya konkordatonun tasdik edilemeyeceğini gören mahkemenin re'sen borçlunun iflasına karar verebilmesi isabetli olacaktır.

Geçici mühletin akabinde şartları mevcut olan borçluya tanınacak mühlet ise kesin mühlet olarak adlandırılır. Kesin mühlet bir yıldır. Ancak ihtiyaç dahilinde altı ay daha uzatılabilir. Burada da değinilmesi gereken diğer bir önemli konu ise kesin mühlet süresi olan bir yılın, her işletmenin konkordato sürecinin başarıya ulaşma açısından ihtiyaç duyduğu sürenin farklı olması meselesi gözetile-

¹³⁹ Aydemir, *Konkordato ve Yeniden Yapılandırma*, 97; Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 458.

¹⁴⁰ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 458.

¹⁴¹ Pekcanitez et al., *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, 458.

rek, somut olaylarda ayrı ayrı değerlendirilmesi suretiyle parça parça verilebilmesi gereğidir. Gerçi konkordato komiserine verilen aylık fahiş ücretler değerlendirilecek olursa, geçici mühletin beş ay, kesin mühletin ise on sekiz aydan aşağı olması mümkün görünmektedir. Zira konkordato komiserinin böyle bir menfaatten yoksun kalmak istememesi muhtemeldir. Böyle bir ihtimal de borçlunun alacaklılarından çok, konkordato komiserinin menfaatine olacaktır. Ancak belirtmek gerekir ki konkordato komiserinin konkordatoya ilişkin yapmış olduğu işlemlerle ilgili sorumluluğu bakımından İİK m. 290'ın yapmış olduğu atıf uyarınca İİK m. 227 uygulanacaktır. Mezkur hüküm uyarınca konkordato komiseri kusurundan doğan zararlardan sorumlu olup, Türk Ceza Kanunu'nun uygulanması bakımından da memur sayılmaktadır. Bununla birlikte konkordato komiserinin yapmış olduğu işlemler bakımından Asliye Ticaret Mahkemesine şikayet yolu açıktır ve mahkemenin bu konuda vereceği karar kesindir (İİK m. 290).

KAYNAKÇA

- Arslan, Ramazan, Ejder Yılmaz, ve Sema Taşpınar Ayvaz. *İcra ve İflas Hukuku*. Ankara: Yetkin Yayınevi, 2016.
- Arslan, Serkan Aziz. *İcra Takip İşlemleri Etkileri ve Hukuka Aykırılığın Sonuçları*. Ankara: Yetkin Yayınları, 2018.
- Atalay, Oğuz. "Konkordato Reformu Hakkında Değerlendirmeler." iç. *7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler*. ed. Muhammet Özekes, 112-135. İstanbul: Oniki Levha, 2018.
- Atalı, Murat. "Konkordatoda Kesin Mühlet ve Sonuçları." iç. *7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler*. ed. Muhammet Özekes, 85-109. İstanbul: Oniki Levha, 2018.
- Aydemir, Efrail. *Konkordato ve Yeniden Yapılandırma*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2017.
- Belgesay, Mustafa Reşid. *İcra ve İflas Hukuku*. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1953.
- Berberoğlu Yenipınar, Filiz. *Konkordato*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2019.
- Berkin, Necmeddin B. *İflas Hukuku*. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1972.
- Bilgen, Mahmut. *İflas, İflasın Ertelenmesi, Konkordato ve Yargılama Usulü*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2012.
- Budak, Ali Cem, ve Müjgan Tunç Yücel. "MADDE 287." iç. *Yeni Konkordato Hukuku*, ed. Selçuk Öztekin, 145-157. Ankara: Adalet Yayınevi, 2018.
- Duran, Rukiye. "Konkordato Mühletinin Uzatılması." *Akademik Yaklaşımlar Dergisi* 10, no. 1 (2019): 57-71.
- Erdem, Murat. "Mahkeme Dışı Konkordato." *Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, no. 1(2005): 225-240.
- Eren, Fikret. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. Ankara: Yetkin Yayınevi: Ankara, 2017.
- Eroğlu, Orhan. *Uygulamada Konkordato*. Ankara: Seçkin Yayınevi, 2019.
- Kuru, Baki. *İcra ve İflas Hukuku El Kitabı*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2013.

- Muşul, Timuçin. *İcra ve İflas Hukuku Esasları*. Ankara: Adalet Yayınevi, 2017.
- Oğuzman, Kemal, ve Turgut Öz. *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. Cilt 2. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2016.
- Özekes, Muhammet. "İflasın Ertelenmesi." iç. *Medeni Usul ve İcra İflas Hukukçuları Toplantısı II-III*. 453-504. Eskişehir: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2007.
- Özekes, Muhammet. "Konkordatoya Başvuru ve Geçici Mühlet Kararı." iç. *7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler*. ed. Muhammet Özekes, 43-83. İstanbul: Oniki Levha, 2018.
- Pekcanitez, Hakan, Oğuz Atalay, Meral Sungurtekin Özkan, Muhammet Özekes. *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2018.
- Pekcanitez, Hakan, Oğuz Atalay, Muhammet Özekes. *Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2018.
- Pekcanitez, Hakan, ve Güray Erdönmez. *Konkordato*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 2018.
- Postacıoğlu, İlhan E. *Konkordato*. İstanbul: Fakülteler Matbaası, 1965.
- Sarısözen, M. Serhat. *İcra- İflas ve Konkordato Hukukundaki Yenilikler*. Ankara: Yetkin Yayınevi, 2019.
- Tanrıver, Süha. "4949 Sayılı İcra ve İflas Kanu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Adi Konkordato ile İlgili Hükümlerde Getirmiş Olduğu Değişikliklerin Tespiti ve Değerlendirmesi." *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, no. 51 (2004): 67-90.
- Tanrıver, Süha. *Konkordato Komiseri*. Ankara: Yetkin Yayınları, 1993.
- Taşkorkmaz, Hülya. "7101 Sayılı Kanun ile İcra ve İflas Kanunu'nda Yapılan Değişikliklerin Zaman İtibariyle Uygulanması." iç. *7101 Sayılı Kanunla Konkordato ve Elektronik Tebligat Konularında Getirilen Yenilikler*. ed. Muhammet Özekes, 5-41. İstanbul: Oniki Levha, 2018.
- Uyar, Talih. *Yeni Konkordato Hukukumuzun Temel İlkeleri*. Ankra: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2019.
- Yıldırım, Mehmet Kamil, ve Nevhis Deren Yıldırım. *İcra ve İflas Hukuku*. İstanbul: Beta Yayınevi, 2016.